Titel/onderwerp: ‘Ontwerp-Begroting 2023’

Raadsadviseur: W. Lammers Telefoonnr: 06 31107951 Willem.lammers@arnhem.nl

Van:	College van B&W	Ambtenaar:	Jeroen Kompier
Portefeuillehouder:	C. Bouwkamp	Telefoonnr:	0625331112
	Portefeuille - Arnhem-Oost aanpak Cultuur - Groen en klimaatadaptatie in de stad - Duurzaamheid, inclusief energietransitie gebouwde omgeving en grootschalige opwek (exclusief energietransitie bedrijven en industrie en duurzame mobiliteit) - Stedelijke ontwikkeling en ruimtelijke ordening (inclusief Omgevingswet)	E-mailadres:	jeroen.kompier@arnhem.nl
Doel activiteit	Informatief en Meningsvormend 1 (Lees het **Behandeladvies** goed door)		
Toelichting	**Begroting 2023** Het college biedt de gemeenteraad ter vaststelling aan de *Begroting 2023*. Dit is de eerste begroting in deze raadsperiode. Normaliter wordt voorafgaande aan de begroting een Perspectiefnota opgesteld en vloeit de begroting hieruit voort. In een jaar van gemeenteraadsverkiezingen wordt er echter geen Perspectiefnota gemaakt, maar vormt het coalitieakkoord het vertrekpunt voor de nieuwe begroting. De keuzes uit het coalitieakkoord zijn dan ook in deze begroting opgenomen en vormen het vertrekpunt voor het financieel kader waar in deze begroting op wordt voortgebouwd. In deze begroting zijn ook beleidsmatige en financiële ontwikkelingen die zich na het opstellen van het coalitieakkoord hebben voorgedaan verwerkt. In het coalitieakkoord en deze begroting worden daarom een aantal nieuwe bestemmingsreserves voorgesteld. Conform de nota Reserves en voorzieningen wordt per reserve het doel, de functie en de looptijd of het plafond ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. **Eerst financiële ruimte, vanaf 2026 onzekerheid** In de begroting 2023 is een financiële vertaling van het coalitieakkoord opgenomen, waarbij ook de meest recente financiële en beleidsontwikkelingen nadien zijn verwerkt. De totale uitgaven in 2023 zijn begroot op € 912 miljoen. De inkomsten, eveneens € 912 miljoen, zijn afkomstig van het Rijk, lokale heffingen, overige inkomsten en reserves. De begroting is structureel sluitend. Vooral door de rijksinkomsten is het mogelijk om incidenteel in de jaren 2023 tot en met 2025 investeringen te doen. Vanaf 2026 bestaat er echter onduidelijkheid over de rijksinkomsten, onder andere vanwege aangekondigde veranderingen in het gemeentefonds. Als deze plannen doorgaan, betekent dit dat Arnhem vanaf 2026 circa € 25 miljoen minder krijgt. **Lokale heffingen** De Onroerend Zaak Belasting (OZB) wordt jaarlijks met 5 procent verhoogd. In vier jaar		

	tijd wordt de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing verhoogd naar 95 procent. De uurtarieven voor parkeren op straat en in de gemeentelijke parkeergarages worden met € 0,50 verhoogd. Dat geldt ook voor het reguliere tarief van de toeristenbelasting. **Financiële positie** In 2022 verwacht de gemeente een positief resultaat ten opzichte van de begroting van € 17,5 miljoen, zo blijkt uit de tweede tussenrapportage (Turap2) die gelijktijdig met de begroting is aangeboden aan de raad. De financiële positie van de gemeente blijft solide: de weerstandsfactor loopt op naar 2,1 in 2026 en de komende jaren stijgt de solvabiliteit naar 19 procent in 2026. De raad wordt gevraagd in te stemmen met het opheffen van de bestemmingsreserve solvabiliteit. De begrote toevoegingen aan de reserve vallen vrij naar de algemene middelen. **Aangenomen moties verwerkt** In deze begroting zijn de toekomstige investeringen tegen actuele prijzen opgenomen. Daarmee wordt motie 21M247 'Stijging bouwkosten volledig opnemen' in deze begroting afgedaan. **Behandeling begroting in samenhang met twee andere raadsvoorstellen** De behandeling van de begroting vindt in samenhang plaats met het raadsvoorstel *"Turap 2 2022"* en het raadsvoorstel *"Belastingverordeningen 2023".* **Doorontwikkeling cyclusdocumenten** In deze begroting is, zoals al aangekondigd bij de behandeling van de Jaarstukken, een aantal kleine stappen gezet in de doorontwikkeling en meetbaarheid van de doelenboom. Bij de Jaarstukken is het Duisenbergonderzoek naar het programma Cultuur uitgevoerd. Als vervolg op dit onderzoek zijn in deze begroting bij dit programma de doelenboom aangepast en indicatoren toegevoegd. Daarnaast is het programma Bereikbaarheid zero based opgebouwd, wat wil zeggen dat voor deze begroting niet alleen gekeken is naar de wijzigingen ten opzichte van de vorige begroting, maar dat de budgetten zijn opgebouwd op basis van de taken die binnen dit programma worden uitgevoerd. **Proces bestuurlijke behandeling** Voor 15 november 2022 moet er een door de raad vastgestelde, sluitende begroting 2023 worden aangeleverd bij de toezichthouder op de gemeentefinanciën, de provincie Gelderland. Het proces rondom de behandeling ziet er daarom als volgt uit: 1. Publicatie & presentatie ontwerp begroting – *28 september* 2. Filmpje 'hoe lees ik de begroting? *3.* Schriftelijke technische vragen – *Indienen vanaf 28 september t/m 7 oktober 9.00 uur → via het nieuwe emailadres technischevragenraad@arnhem.nl* 4. Technische vragenmarkt – *Politieke Avond 5 oktober* 5. I/M1 – *Politieke Avond 12 oktober (uitloop 19 oktober)* *6.* Indienen moties & amendementen voor de M2- *vanaf 13 t/m 28 oktober 9.00 uur* 7. M2 - *Politieke Avond 2 november* 8. Indienen definitieve moties & amendementen – *3 t/m 7 november* 9. Besluitvorming – *Politieke Avond 9 november, aanvang 16.00 uur (inclusief stamppotmaaltijd)* Een uitgebreide beschrijving van het gehele proces rondom de behandeling van de begroting kunt u vinden via de bijlage 'proces behandeling begroting 2023'
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Beslissen of het voorstel kan worden doorgeleid naar de meningsvormende (2) fase
Spreekrecht publiek	Ja

Behandeladvies	Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld via technischevragenraad@arnhem.nl Alle vragen die voor 7 oktober 9.00 uur zijn ingediend zullen voor de Politieke Avond van 12 oktober worden beantwoord. Algemeen De bespreking vindt plaats in 9 raadskamers, geordend per portefeuillehouder, waarbij er een 'extra' raadskamer is ingepland voor de portefeuille financiën. Bij iedere raadskamer is aangegeven welke onderwerpen binnen de portefeuille van de wethouder vallen. Het stellen van vragen gebeurd voor de gehele portefeuille van de verantwoordelijk wethouder (en dus niet per onderwerp). In de bijlage is een overzicht toegevoegd hoe de portefeuilleverdeling binnen het college van B&W zich verhoudt tot de 8 wijkprogramma's en 13 stedelijke programma's in de begroting. Inspreken Bij alle raadskamers wordt gestart met een inspreekmoment. Insprekers krijgen 5 minuten het woord waarna de raadskamer vragen kan stellen. Nadat alle insprekers gehoord zijn, zullen de raadskamers starten met de meningsvorming 1. Meningsvormende (1) fase: – Iedere fractie heeft twee termijnen, waarin meningen kunnen worden verkondigd of politieke vragen kunnen worden gesteld. **(!) Let op**: *Gezien de omvang van het onderwerp en de beperkte vergadertijd wordt aan de woordvoerders gevraagd om hier in de voorbereiding rekening mee te houden. Bijvoorbeeld door de bijdrage te richten op de meest relevante politieke vragen of de kern van het betoog. De raadskamervoorzitter zal er op toezien dat iedere fractie in de gelegenheid zal worden gesteld om zijn of haar bijdrage te kunnen leveren.* – De portefeuillehouder reageert na een termijn van de raad als alle fracties aan het woord zijn geweest. De portefeuillehouder beantwoordt de gestelde vragen, waarbij hij of zij antwoorden kan samenvoegen waardoor herhaling van vrijwel overeenkomstige punten achterwege blijft. De voorzitter ziet erop toe dat de beantwoording van de wethouder ter zake is en in gaat op de gestelde vragen. – Interrupties (in de vorm van een korte vraag of opmerking zonder inleiding) zijn in alle termijnen toegestaan. Zoals altijd kan de voorzitter interrupties beperken. Uitkomst van de Meningsvormende 1 behandeling kan zijn: 1. Partijen zijn het eens, het voorstel wordt doorgeleid naar de besluitvormende fase. 2. Partijen zijn het niet (volledig) eens en overwegen moties en/of amendementen. Het voorstel wordt doorgeleid naar de fase Meningsvorming 2, waar deze besproken zullen worden. --- Indienen moties & amendementen voor de M2 – vanaf 12 t/m vrijdag 28 oktober 9.00 uur Tijdens de M1 op 12 oktober kunnen fracties in de tweede termijn aangeven of zij overwegen moties en/of amendementen in te dienen. Deze moties en amendementen kunnen vanaf dat moment dan ook (in concept) worden ingediend bij de griffie voor agendering op de M2 van 2 november. Alle moties en amendementen dienen uiterlijk op vrijdag 28 oktober 9.00 uur bij de griffie te zijn ingediend, zodat er zowel voor de fracties, het college als de voorzitter voldoende tijd is om de M2 van 2 november voor te bereiden.

Bijlagen	Raadsvoorstel "Ontwerp-Begroting 2023"
	Bijlage 1 - Overzicht doel, type, looptijd en plafond nieuw in te stellen bestemmingsreserves
	Bijlage 2 - Ontwerp-Begroting 2023
	Bijlage 3 - Infographic
	Raadsvoorstel "Turap 2 - 2022"
	Bijlage 1 - Aanvullende bijlagen bij Turap-2
	Bijlage 2 - Begrotingswijziging 22-00
	Raadsvoorstel "Belastingverordeningen 2023"
	Bijlage 1 - Toelichting op de belastingverordeningen 2023
	Bijlage 2 - Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2023
	Bijlage 3 - Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelasting 2023
	Bijlage 4 - Verordening op de heffing en de invordering van roerende-zaakbelasting 2023
	Bijlage 5 - Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2023
	Bijlage 6 - Verordening op de heffing en de invordering van leges 2023
	Bijlage 7 - Verordening op de heffing en de invordering van parkeren en parkeerbelastingen 2023
	Bijlage 8 - Verordening op de heffing en de invordering van scheepvaartrechten 2023 (haven- en kadegeld)
	Bijlage 9 - Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2023
	Bijlage 10 - Verordening op de heffing en de invordering van reinigingsrechten 2023
	Bijlage 11 - Vergelijkingstabel gewijzigde belastingtarieven 2022-2023
	Proces behandeling begroting 2023
	Portefeuilleoverzicht college B&W in verhouding tot de programma’s in de Begroting 2023